

Зміст

Від автора.....	3
Розділ I. Поняття спадкування.....	6
Спадкодавець (спадкодавці).....	9
Спадкоємці (ст. 1222 ЦК).....	11
Усунення від права на спадщину (ст. 1224 ЦК).....	14
Судова практика розгляду судами справ із застосуванням вимог ст. 1224 ЦК.....	27
Склад спадщини (ст. 1218 ЦК).....	42
Практика судів при застосуванні ст. 1218 ЦК.....	48
Відкриття спадщини (ст. 1220 ЦК).....	71
Час відкриття спадщини (частини 2, 3, 4 ст. 1220 ЦК).....	72
Місце відкриття спадщини (ст. 1221 ЦК).....	76
Судова практика по спорах, що виникають з приводу часу відкриття спадщини, місця відкриття спадщини.....	80
Спадкування права на земельну ділянку (ст. 1225 ЦК).....	94
Спори про право власності на земельну ділянку в порядку спадкування (витяг із Узагальнення Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ).....	107
Судова практика з розгляду земельних спорів.....	112
Спадкування частки у праві спільної сумісної власності (ст. 1226 ЦК).....	119
Судова практика з розгляду спорів з приводу спадкування частки у праві спільної сумісної власності.....	124
Право на одержання сум заробітної плати, пенсії, стипендії, аліментів, інших соціальних виплат, які належали спадкодавцеві (ст. 1227 ЦК).....	136
Судова практика розгляду спорів на підставі ст. 1227 ЦК.....	141
Спадкування права на вклад у банку (фінансовій установі) (ст. 1228 ЦК).....	147
Судова практика із застосування правил ст. 1228 ЦК.....	152
Спадкування права на одержання страхових виплат (страхового відшкодування) (ст. 1229 ЦК).....	159
Спадкування права на відшкодування збитків, моральної шкоди та сплату неустойки (ст. 1230 ЦК).....	164

Судова практика із застосування правил ст. 1230 ЦК	168
Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем (ст. 1231 ЦК)	171
Судова практика з приводу застосування ст. 1231 ЦК	176
Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця (ст. 1232 ЦК)	189
Особливості спадкування права на окремі об'єкти спадкового майна	194
Зміст рішення суду по спорах, що виникають про право на спадщину (ст. 215 ЦПК)	211
Спори про право власності на спадкове нерухоме майно (будинок, споруду), що є самочинним, збудоване за життя спадкодавцем (витяг із Узагальнення Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ)	222
Судова практика розгляду справ	229
Судова практика про спадкування акцій і часток учасника підприємницьких товариств	247
Розділ II. Загальні положення про спадкування (гл. 84 ЦК)	261
Види спадкування (ст. 1217 ЦК)	261
Посвідчення секретного заповіту, його зміст і форма (ст. 1249 ЦК)	266
Особи, які уповноважені посвідчувати заповіти (статті 1248, 1251, 1252 ЦК)	269
Судова практика із застосування складання заповіту та його посвідчення (статті 1247, 1248, 1251, 1252 ЦК)	273
Підпризначення спадкоємця (ст. 1244 ЦК)	306
Заповіт подружжя (ст. 1243 ЦК)	309
Скасування та зміна заповіту (ст. 1254 ЦК)	313
Приклади із судової практики з приводу розгляду судами справ про скасування заповітів як шляхом подачі нової заяви нотаріальному органу, так і шляхом складання нового заповіту	319
Тлумачення заповіту (ст. 1256 ЦК)	326
Спадкування за правом на обов'язкову частку (ст. 1241 ЦК)	329
Судова практика з розгляду справ щодо обов'язкової частки у спадщині	344
Недійсність заповіту (ст. 1257 ЦК)	353

Судова практика про визнання заповіту недійсним із підстав, передбачених статтями 215, 222, 223, 225, 229–231, 233 ЦК	358
Судовий розгляд позовів про визнання заповітів недійсними.....	397
Особливості судового розгляду спорів про визнання заповіту недійсним з урахуванням витягу з Узагальнення Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ	414
Розділ III. Спадкування за законом	430
Спадкування усиновленими та усиновлювачами (ст. 1260 ЦК).....	440
Перша черга спадкоємців за законом (ст. 1261 ЦК)	443
Судова практика розгляду справ про спадкування за першою чергою	448
Друга черга спадкоємців за законом (ст. 1262 ЦК).....	460
Третя черга спадкоємців за законом (ст. 1263 ЦК)	461
Четверта черга спадкоємців за законом (ст. 1264 ЦК).....	462
Судова практика розгляду спорів про право спадкування за четвертою чергою за законом (ст. 1264 ЦК).....	466
П'ята черга спадкоємців за законом (ст. 1265 ЦК)	475
Спадкування за правом представлення (ст. 1266 ЦК)	481
Судова практика розгляду справ за правом представлення	485
Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом (ст. 1267 ЦК)	491
Судова практика розгляду справ про право спадкування за законом (витяг із Узагальнення Верховного Суду України).....	500
Розділ IV. Здійснення права на спадкування (гл. 87 ЦК)	506
Прийняття спадщини (ст. 1268 ЦК)	506
Подання заяви про прийняття спадщини (ст. 1269 ЦК).....	516
Судова практика з розгляду справ із застосуванням ст. 1268 ЦК.....	519
Строки прийняття спадщини (ст. 1270 ЦК).....	529
Прийняття заповідального відказу (ст. 1271 ЦК).....	537
Наслідки пропущення строку для прийняття спадщини (ст. 1272 ЦК)....	538
Судова практика із застосування ст. 550 ЦК УРСР 1963 р. (ст. 1272 ЦК України 2003 р.).....	544
Особливості судового розгляду справ про визначення додаткового строку для подачі заяви про прийняття спадщини з огляду на судову практику	576

Право на відмову від прийняття спадщини (ст. 1273 ЦК)	596
Судова практика із застосування ст. 553 ЦК УРСР 1963 р. (ст. 1273 ЦК України 2003 р.).....	600
Право на відмову від прийняття спадщини на користь іншої особи (ст. 1274 ЦК)	607
Правові наслідки відмови від прийняття спадщини (ст. 1275 ЦК)	610
Порядок розгляду судами спорів про визнання відмови від прийняття спадщини недійсною (п. 5 ст. 1274 ЦК).....	613
Перехід права на прийняття спадщини (ст. 1276 ЦК)	619
Відумерлість спадщини (ст. 1277 ЦК)	623
Судова практика із застосування ст. 555 ЦК УРСР 1963 р. (ст. 1277 ЦК України 2003 р.).....	632
Поділ спадщини між спадкоємцями (ст. 1278 ЦК)	634
Судова практика із застосування ст. 1278 ЦК	636
Переважне право окремих спадкоємців на виділ їм спадкового майна в натурі (ст. 1279 ЦК)	640
Перерозподіл спадщини (ст. 1280 ЦК).....	647
Судова практика із застосування статей 1278, 1279, 1280 ЦК.....	650
Пред'явлення кредитором спадкодавця вимог до спадкоємців (ст. 1281 ЦК)	663
Судова практика із застосування ст. 1281 ЦК	668
Обов'язок спадкоємців задовольнити вимоги кредиторів (ст. 1282 ЦК)	675
Судова практика із застосування ст. 1282 ЦК	679
Управління спадщиною (ст. 1285 ЦК).....	685
Судова практика із застосування ст. 1285 ЦК	687
Розділ V. Оформлення права на спадщину (гл. 89 ЦК).....	694
Право спадкоємця на одержання свідоцтва про право на спадщину (ст. 1296 ЦК)	694
Особливості видачі свідоцтва про право на спадщину після смерті одного із подружжя	703
Обов'язок спадкоємця звернутися за свідоцтвом про право на спадщину на нерухоме майно (ст. 1297 ЦК).....	707
Державна реєстрація прав на спадщину	711
Строк видачі свідоцтва про право на спадщину (ст. 1298 ЦК).....	716
Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину (ст. 1300 ЦК)	719

Визнання недійсним свідоцтва про право на спадщину (ст. 1301 ЦК)	726
Судова практика із застосування статей 1296–1301 ЦК.....	728
Розділ VI. Спадковий договір	757
Поняття спадкового договору (ст. 1302 ЦК).....	757
Сторони у спадковому договорі (ст. 1303 ЦК)	758
Форма спадкового договору (ст. 1304 ЦК)	759
Обов'язки набувача у спадковому договорі (ст. 1305 ЦК)	763
Особливості спадкового договору з участю подружжя (ст. 1306 ЦК)	764
Забезпечення виконання спадкового договору (ст. 1307 ЦК)	768
Розірвання спадкового договору (ст. 1308 ЦК)	771
Судова практика із застосування статей 1302–1308 ЦК.....	775
Розділ VII. Експертиза у справах про оспорування заповітів та визнання свідоцтв про право власності в порядку спадкування недійсними	778
Загальні риси призначення та проведення експертиз щодо Цивільного процесуального кодексу України судами	786
Спеціальні судові експертизи щодо справ про визнання правочинів нікчемними і недійсними за ознаками статей 215, 225 ЦК	798
Розділ VIII. Застосування процесуального законодавства під час розгляду справ про спадкування	815
Встановлення факту, що має юридичне значення у справах про спадкування.	827
Правові позиції, висловлені колегією суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України та Вищого спеціалізованого суду України при розгляді спадкових цивільних справ у касаційному порядку за 2004–2013 рр.	836